No. 30. 1833

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag den 3 en 4 Februarij.

Voorheen als nu, of de Tol op de Schelde.

Hoe meer wij de vroegere lotgevallen van ons Vaderland in de bijzonderheden nagaan en die vergelijken met hetgeen wij onder onze oogen zien geheuren, hoe meermalen wij gedrongen worden om met den wijzen koning uit te roepen, dat er niets nieuws is onder de zonne. Onze toestand is in vele opzigten gewisselde eenig in de geschiedenis. Om dezelfde belangen, strijdig met de onze, door eene even bedriegelijke staatkunde, en even schreeuwende onregtvaardigheden, is ook voorheen, meer dan eens, ons kleine land in denzelfden gevaarlijken toestand gebragt, als in onze dagen; en wanneer wij zien, hoe het, in weerwil van dat alles, trots alle gevaren, door al die worstelingen heen, het hoofd nog altijd, en dikwijls luistervol, heeft weten boven te houden: dan is er iets ongemeen bemoedigends in deze beschouwing, en het is, alsof de toekomst ons minder duister voorkomt, wanneer wij in het verledene terugzien. Dit ondervonden wij, toen wij onlangs in een buitenlandsch dagblad tegen onze Regering de onbeschaamdste aanklagten lazende, en over het geschilpunt van de Schelde-vaart het een en ander naziende, zerontwaardigd werden over de schaamteloosheid, waarmede men de verderfingen onzer Regering op dit punt wil doen voorkomen als eene poging, om de belangen der natie op te offeren aan die van het koninklijk stamhuis. Bij het einde werden wij gedrongen uit te roepen: „Neen waarlijk, er is niets nieuws onder de zonne."

Wij deelen hier eenige historische bijzonderheden over dit onderwerp mede, of die misschien ook bij anderen zouden kunnen medewerken tot juiste waarderling van de staatkundige onderhandlingen, welke nog steeds gevoerd worden, en tot bemoediging in de bezwaren, waaronder wij gedrukt gaan, of welke ons nog schijnen te bedreigen.

Van de vroegste tijden af behoorde tot de voornaamste inkomsten der Graven van *Holland* en *Zeeland*, uit welke, bij gemis van eene Lands-kas, ook de staatsuitgaven betaald werden, het heffen van tollen voor de doorvaart der wateren, welke hun grondgebied doorsneden of bespoelden. De voornaamste van deze waren de Hollandsche tol te *Geervliet*, en de Zeeuwsche, voor de *Schelde*. Deze laatste bestond voor 't minst reeds in de 13de eeuw en werd gelegen te *Verseke-sloot* aan de Ooster-Schelde, en van denzelve bevonden zich wachtposten te *Vlissingen*, *Zoutland*, *Katsenesse*, *Arnemuiden*, *Veere* en op eenige andere plaatsen. Het begrijpt om deze en andere tollen te heffen, bestwijfelde niemand, vermits het natuurlijk voortvloeide, dat niemand niet verpligt kan worden om anderen door zijn grondgebied te laten gaan, eventuin als men iemand dwingen kan, om den vrijen doorgang van zijn huis voor anderen open te zetten. Deze Zeeuwsche tol, omdat die in *Zeeland* geheven werd, belemmerde den Antwerpschen handel: en wat deden nu de kooplieden van die stad? De tol werd verpacht, en zij pachtten denzelven en verplaatsten het hoofdkantoor naar *Antwerpen*. De Staten van *Zeeland* protesteerden hiertegen, als strijdig met hunne regten en belangen, en het tolkantoor is dan ook naderhand naar *Zeeland* teruggekeerd. Intusschen zochten de Belgische kooplieden op allerlei wijzen den tol te ontduiken of zich van denzelven te ontslaan, en zoo wisten de Gentenaars Koning Filips II te belezen, dat deze, als Graaf van *Zeeland*, in den jare 1562, hen vrijstelde van den Zeeuwschen tol, ofschoon dit lijnregt strijdig was met de uitdrukkelijke privilegien van *Zeeland*, welke hij zelf bezworen had. Doch welke inbreuken men ook mogt trachten te maken op het heffen van den tol, het regt zelve daartoe werd door niemand betwist, en in meer dan een staatsstuk van den tijd, wordt *de Hont* of *Wester-Schelde*, ook door de Brabandsche gezagvoerders als een stroom erkend, geheel en van het begin tot aan het einde, aan de Zeeuwen *toebehoorende*. Buitenlandsche Mogendheden erkenden evenzeer dit regt, zoowel als de billijkheid, dat vreemde kooplieden door hetzelve meer bezwaard werden, dan de ingezetenen. Maar de Engelschen begonnen al spoedig eene poging te doen, om hunnen handel te begunstigen. In het jaar 1604 bewogen de Engelsche kooplieden de Ministers van Koning Jakob I, om aan de Algemeene Staten te verzoeken, dat de Engelsche schepen vrij voorbij *Vlissingen*, en *Lillo* op en af mogten varen, zulks betalende even zoveel als de ingezetenen dezer gewesten, waarvan de eene helft aan de Staten-ontvanger, de andere voor den Koning zou geheven worden, op afkorting van hetgeen de Staten aan *Engeland* schuldig waren. Dit verzoek werd glad weg afgeslagen, dewijl hierdoor de handel dezer landen zou benadeeld worden.

Bij de onderhandelingen over het twaalfjarig Bestand was de vaart op de *Schelde* een der meest betwiste punten; en onder de voorname oorzaken, dat men toen tot geen Vrede kon komen, was ook deze, dat men over dit punt het niet eens kon worden. Van de zijde van *België* of *Spaansche Nederlanden*, wilde men de vaart geheel vrij hebben, van onze zijde werd dit als eene vorderering beschouwd, waarin men nooit treden kon.

Het is een onbetwistbaar bewijs, tot welk eene laagte de Spaansche Monarchij door de dapperheid en de volharding onzer groote voorvaderen in den tachtigjarigen vrijheidskamp vernederd was, dat, in weerwil van het gewigt, dat men aan de vaart op de *Schelde* hechtte, de Spanjaarden in het vredesverdrag van *Munster* de bepaling moesten onderschrijven, dat *de Schelde*, de vaarten van *het Sas*, *het Zwin* en andere zeegaten door de Staten *gesloten* zouden worden gehouden. Deze bepaling werd nu ook door onze Regering gewijzigd, dat de schepen voor *Antwerpen* bestemd of van daar komende, te *Lillo* hunne lading moesten breken en bepaalde regten betalen; hetgeen zeer juist genoemd werd *het inmemoriael* (d. i. boven menschelijke gedachtenis opklimmend) *bezit en regt van verbodening en vertolling*. In het jaar 1654, en dus zes jaren na den Munsterschen vrede, ingaden de Engelschen de bepaling omtrent *de Schelde* te vernietigen en Cromwel beraamde zelf het plan om de rivier met geweld te openen, maar eene krachtige houding van onze zijde aangenomen was genoegzaam, om hem van dit ontwerp te doen afzien. Sedert werd het regt tot sluiting van *de Schelde* altijd erkend en geëerbiedigd en in het jaar 1709 verbonden zelfs de Engelschen zich uitdrukkelijk hetzelve te zullen handhaven, mits de Staten het huis van Hanover (het thans regerend stamhuis) op den troon van *Engeland* hielpen staande houden; waartoe de Staten zich ook werkelijk verbonden.

Honderd zes-en-dertig jaren had nu het Hollandsche wachtschip voor *Lillo* gelegen om een regt te handhaven, 't welk op de natuur gegrond, van onheugelijke tijden erkend en door tractaten gewaarborgd was, toen keizer Jozef II, het ondernam, ten gunste van zijne Belgische Staten, met geweld de Schelde te openen, en aan *Europa* eene les te geven, hoe groote Staten met kleine Staten moeten leven. Maar nu begon ook Frankrijks zijne listen aan te wenden de reeds zwak geworden stutsels van ons Staatsgebouw te ondermijnen. Om zich in ons land eene partij te bezorgen, vooral onder den handelsstand, welke reeds verbitterd was op *Engeland*, trad *Frankrijk* als bemiddelaar op, en bij het verdrag van *Fontainebleau* den 8 Nov. 1785 gelastte men dezen het behoud van een vast en duurdelijk regt voor 10 millioenen gekocht worden. Van toen af heeft men aan de kleinere Staten het als een artikel van Staatsregt willen opdringen, dat zij, maar zij ook alleen, verpligt waren, de rivieren, welke hun grondgebied doorstroomen, geheel onbelemmerd te laten.

Wat er verder daaromtrent is voorgevallen, hoe de vaart op *de Schelde*, als voorwaarde van de vestiging van het koningrijk der *Nederlanden*, is open gesteld; hoe, door de instorting van dat koningrijk, onze Staat in zijne oude regten terug trad, hoe men het een bijzonder bij-oogmerk wil toegeschreven hebben, dat onze Regering op een punt vast blijft staan, waarvan niemand de wettigheid zoude betwisten, zoo wij een paar maal 100,000 man meer in het veld, en eenige vier-en-tachtigers meer in de hoofden hadden, als meer algemeen bekend zijnde, laten wij met stilzwijgen voorbij. Maar tot een bewijs dat bovendien, als noodzaak, zulks wij hier volgen, wat de Graaf van Wassenaer, onze afgevaardigde aan het Oostenrijksche Hof bij keizer Jozef II, gedurende de onderhandelingen

over de Scheldevaart in het jaar 1784 aan de Staten-Generaal schreef en zoo toepasselijk is op onzen tegenwoordigen toestand, dat het in het jaar 1832 geschreven schijnt. » Thans, schrijft de Graaf, » is tegen men staatkunde neemt, » een *non-avenu* vorige » Tractaten gelden weinig of niet meer. Oude voorbeelden en ver- » bintenissen dienen nergens toe; alles hangt [illegible] aan de bloote » wil der geboden overheden, die 300,000 [illegible] te velde » kunnen brengen, en daardoor wordt alles [illegible] te voren » onmogelijk beschouwde, mogelijk; mogelijk niet alleen, maar op » 't [illegible] en waar; en dan weet God, waar het » met ons heen zal. Ik beschouw den staat van ons land thans » veel erger, dan in 't jaar 72 der vorige eeuw; toen wisten wij » ten minsten wie onze vrienden, en wie onze vijanden waren; » thans weten wij het waarachtig niet. Wij hebben nu met zeker- » heid [illegible] hulp, daar wij op bouwen kunnen, als op de goede » Voorzienigheid en op die magt, die inwendige rust, volkomen » eendragt, en daaruit spruitende tordate besluiten kunnen doen » geboren worden. [illegible] De goede God neige daartoe alle harten en redde ten derde » male ons lieve Vaderland uit deze bekommerlijke tijden!"

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Zaturdag den 2 Februarij,

behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

BELGIE.

BRUSSEL, den 1sten Februarij.

De staat van beleg, waarin de stad Antwerpen tot heden verkeerde, heeft opgehouden. Op voorstel van den minister-directeur van oorlog, is bij besluit van 30 Jan., dat van 23 October 1831, waarbij de in staat van beleg stelling bevolen werd, wederom ingetrokken.

— Te Antwerpen is de burgemeester *Legrelle*, onlangs met de Leopolds order bechonken en daarvoor zijn regt als lid verloren hebbende, op nieuw tot lid bij de afgevaardigden ingekozen geworden; 275 kiezers waren er van de 1500 opgekomen; van deze 275 heeft de heer *Legrelle* 241 stemmen voor zich gehad.

— Nadat de *Messager de Gand* in zijn nommer van gisteren reeds zijnen lezers had medegedeeld, dat alle pogingen om de zaak der medeschrijvers van dat blad voor geenen militairen krijgsraad gebragt te zien, hoezeer men zich ook op de constitutie en 's lands wetten beroepen had, te vergeefs waren geweest en de beschuldigden vrijdag aanstaande (op heden) voor gemeld hof moesten teregtstaan; houdt gezegd blad daarvan heden de bevestiging, met bijvoeging, dat zijne vrienden voor genoemde krijgsraad moesten verschijnen als beschuldigd van moedeloosheid onder het belgische leger te hebben willen zaaijen, door middel van voor valsch gehouden artikels in den *Messager de Gand*, betreffende de fransche divisie *Sebastiani*. De beschuldigden zijn zeven in getal, als de heeren *van Loocke*, uitgever, *Froment*, *Michiels de Bruxellensis*, *Steven*, *Metdepenningen*, *Couvreur van Muldeghem*, en *Emile de Roy* en worden verdedigd door de advokaten *Menne*, *de Pauw*, *Brebart*, *van Huffel*, *Rolin* en *Baillu*. De president van het militair geregtshof is de kolonel *Annez de Zillebecke* en de auditeur militair de heer *Bargin*. De regtsplegging heeft in het tuchthuis plaats.

— Men heeft dezer dagen den onlangs nieuw geplaatsten vrijheidsboom op de Place Royal met een sierlijk hekwerk omgeven.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 30sten Januarij.

Onder dagteekening van den 21sten dezer, brengt eene particuliere correspondentie de volgende belangrijke tijdingen uit Madrid mede:

De volksbeweging in de provintie Leon, waarvan reeds voor eenige dagen gesproken werd, schijnt van grooteren omvang te zijn, dan in den beginne gedacht werd, of door het gouvernement werd bekend gemaakt. In den avond van den 17den dezer, hebben zich ongeveer 1500 personen in de hoofdstad der provincie vereenigd, en door het geroep van *» leve don Carlos, weg met de koningin!"* hunne gevoelens aan den dag gelegd. Het garnizoen daarop in de wapenen zijnde gekomen, heeft van het volk eenen vrij ernstigen weerstand gevonden, doch door geduurige patrouilles is het gelukt de menigte uiteen te drijven, en hebben toen de zamengezworenen met geweld eene der poorten geopend, en buiten de stad een goed heenkomen gezocht. Een gedeelte der bezetting heeft hen vruchteloos vervolgd, doch is al spoedig terug gekeerd op het berigt, dat het grootste deel der provincie, even als de bewoners van Gallicie en Asturie in opstand was, om de beweging in de hoofdstad te ondersteunen. De courrier die deze tijding te Leon overbragt, verzekerde tevens, dat van Valladolid en Zamora met geforceerde marschen troepen in aantogt waren. De ongerustheid, die door dit een en ander te Madrid was ontstaan, werd voor het afzenden van genoemde correspondentie merkelijk vermeerderd door het gerucht, dat te Granada en in geheel Andalusie eenen dergelijken opstand was uitgebroken, en dat ook derwaarts troepen waren afgezonden.

— Onder de petitien, die gisteren de kamer van afgevaardigden hebben bezig gehouden, is er slechts eene geweest, die tot discussien heeft aanleiding gegeven. De wet van den 7den April van het vorige jaar, welke aan het gouvernement de bevoegdheid geeft om in bijzondere gevallen dispensatie te geven voor het huwelijk tusschen schoonbroeders en schoonzusters, heeft het lot der kinderen, die vóór dit huwelijk mogten geboren zijn, in 't onzekere gelaten. Van daar de vraag, of die kinderen al dan niet door hetzelve konden gewettigd worden, welke door onderscheidene regtbanken verschillend is beslist. De petitie nu, welke aan de kamer gisteren werd voorgelegd, gaf den wensch te kennen, dat die onzekerheid, ten gunste der kinderen, door eene wettelijke beschikking mogt worden weggenomen, en de commissie stelde voor, dezelve tot informatie aan den minister van justitie te verzenden. Zonder zich tegen dit voorstel te verzetten, verklaarde deze ambtenaar, dat het gouvernement in het gevoelen deelde, dat kinderen buiten huwelijk van schoonbroeders en schoonzusters, dat is van personen tusschen wien een erkend bedsel bestond, geboren, niet door een volgend huwelijk konden gewettigd worden, en dat dit begrensel op goede gronden, ook in belang der openbare zedelijkheid behoorde te worden vastgehouden. De heer *Dupin* heeft als regtsgeleerde deze meening wederlegd, en daar de zijne voorzeker meer met de menschelijkheid overeenstemde, heeft zij de goedkeuring der kamer verworven, die de petitie werkelijk aan het ministerie heeft gezonden.

Heden houden de afgevaardigden zich met de beraadslaging over een voorstel van den heer *Harlé* bezig, hetwelk ten doel heeft om den effectenhandel binnen zekere grenzen te beperken.

— Hoezeer reeds sints eenige dagen van eene aanstaande wijziging in het ministerie gesproken werd, was het echter vrij onverwacht, dat eenige dagbladen dezen morgen aankondigden, dat de heeren *d'Argout* en *Thiers* beide gisteren hun ontslag hadden gevraagd. In hoe verre zulks met de waarheid overeenstemt is nog onzeker, doch men heeft opgemerkt, dat de laatste dier ministers in de zitting van heden zonder portefeuille is gekomen, en niet op den bank der ministers, maar op zijne vorige plaats heeft gezeten.

— De *Nouvelliste* zegt heden morgen, dat de maarschalk *Soult* nog gisteren eene operatie heeft ondergaan, doch dat de bekomene wonde, hoezeer vrij bedenkelijk, hem nog niet heeft verhinderd de werkzaamheden van het ministerie van oorlog te besturen.

— De hertogin *van Berry* heeft de beide geneesheeren, door het gouvernement gezonden, slechts weinige oogenblikken bij haar toegelaten, haar gezondheid schijnt overigens niet erger te zijn, daar zij volgens het *Journal de la Guyenne* den 24sten dezer op de wallen der citadel eene wandeling heeft gedaan. De meer of min gunstige ligging van Blaije voor de gezondheid van vreemdelingen is thans in de dagbladen van onderscheiden kleur een onderwerp van geschil. Het ministerie heeft het de koningsgezinde partij, en onder deze den heer *de Dreux Brézé*, zeer kwalijk afgenomen, dat men over de keuze dezer plaats eenige bedenkingen in het midden bragt. De heer *d'Argout* heeft zelfs in de laatste zitting van de kamer der pairs met zoo vele woorden gezegd, dat alle verhalen, die men over die ongunstige ligging geliefde uit te strooijen, bloote verdichtsels waren. Dit nu geeft de wederpartij aanleiding om hare stellingen door daadzaken nader aan te dringen en vindt men onder anderen in de *Gazette de France* van heden eene verklaring van eenen hoofd officier, dat er in het jaar 1826, op bijzonderen last van den koning, eene strafkompagnie, die te Blaije in bezetting zijnde, vele manschappen had verloren, naar elders werd verlegd. Hoe dit alles ook zij, de wapening van eenige forten, lagen aan de rivier gelegen, waaraan men de vorige week is begonnen, schijnt niet aan te duiden, dat het gouvernement voornemens is, de hertogin *van Berry* van verblijf te doen veranderen, noch hare vrijheid haar weder te geven.

— De *Messager des Chambres* wil van goederhand onderrigt wezen, dat het gouvernement besloten had, het embargo op de Hollandsche schepen op te heffen, en de krijgsgevangenen vrij te geven.

— Het *Journal des Débats*, dat reeds voor eenige dagen alle zwarigheden, die uit de Turksche zaken konden voortspruiten, uit den weg wilde geruimd hebben, meent heden, dat het Rusland ook daar aan de magt ontbreekt, om zich ernstig te doen gelden.

— De fondsen waren heden (30 *Januarij*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 103; op tijd 102,95; de 3 pCt. kont. 76,25; op tijd 76,30; Nap. renten 88,10 kont.; 88 op tijd; Sp. perpet. 60 kont. en op tijd; Cortes 12½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den Februarij.

De bepaalde bijeenkomst van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gisteren geen voortgang kunnen hebben, daar er met den President niet meer dan 25 leden tegenwoordig waren, en dus geen genoegzaam getal om een besluit te mogen nemen. De zitting is dienvolgens bijeengeroepen tegen aanstaanden woensdag, ten half twee ure.

— Een berigt uit Pannerden, van eergisteren avond gedagteekend, houdt het volgende in:

» Het ijs in de Waal is gisteren nacht losgeraakt, doch ongeveer 800 ellen beneden het punt van separatie blijven zitten, verder bovenwaarts was het open water. Ook boven Hulhuizen is het ijs dezen nacht opgeruimd. In het Pannerdensche kanaal heeft het open vak zich verder uitgebreid, en is met eene geul doorgedrongen tot aan het Pannerdensche veer. Dezen nacht om elf ure schoof het ijs tot aan den Pannerdenschen molen, waar het bleef zitten; voorts is het dezen nacht doorgewerkt tot aan het Galgenwaal. De Waal te Hulhuizen stond den 30sten, des avonds ten 5 ure, op 2,53 el en den 31sten, des morgens ten zeven ure,

op 2,26 el. Te Pannerden was de watershoogte in het kanaal op eerstgemeld tijdstip 2,19 el, en op laatstgemeld tijdstip 2,03 el."

Uit Heusden schrijft men, inzelfs van den 31sten, dat het ijs boven en benedenaan die stad nog vast zat, hebbende echter het open water tusschen Hedel en Bokhoven zich vergroot. Over het geheel van hier is in de Maas en Merwe aanmerkelijk in sterkte af. De hulpbrug voor paarden en rijtuigen was aan het veer van Sleeuwijk op Gorinchem weggenomen, doch de overgang naar Woudrichem, Loevestein en Dalem had steeds te voet over het ijs plaats; hetwelk aldaar nog eene dikte van 18 à 19 duimen had. Te Werkendam werd het ijs op den 30sten nog met paarden gepasseerd, doch in de Killen alleen te voet. De Maas aan de peilschaal te Graave toekende den 30sten, 's namiddags ten vier ure, 2,02 el, zijnde de rivier aldaar in de laatste 32 uren 26 duimen gewassen.

De Lek te Vreeswijk stond den 31sten, des morgens ten acht ure, op 4,77 el onder het noodpeil, hetgeen een aanwas van 16 duimen in het laatste etmaal aanduidt. In den staat van het ijs, hetwelk steeds vast zit: was daar, evenmin als te Schoonhoven, verandering gekomen.

Voor Dordrecht zijn reeds, op den middag van den 29sten de bruggen voor de voetgangers opgenomen. Boven die stad werd echter steeds het ijs door zwaar geladene beschuiten gepasseerd. Te Rotterdam, zoo wel als te Brielle, was op genoemden dag de rivier geheel zonder ijs. Alleen voor Maassluis dreef aanhoudend veel ijs. Te Brielle stond het water in den voormiddag van den 29sten op 0,52 el, zijnde hetzelve 110 duim gewassen.

Volgens een berigt uit Keulen van den 30sten Januarij, ten 8 ure des morgens, stond de Rhijn toen aan de peilschaal aldaar op 3 voet 4 duim, zijnde 1 voet 3 duim hooger dan den vorigen dag. Het weder bleef aldaar regenachtig.

— Gisteren zijn wederom twee belgische deserteurs, in hunne volle wapenrusting, hier binnengebragt.

— Volgens schrijven uit Tiel, van den 29sten Januarij, zou het korps jagers *van Gleerens* ter beschikking van den prins veldmaarschalk zijn gesteld, ten einde daarvan in nood als van een korps partijgangers gebruik te maken.

— Uit Middelburg schrijft men, dat bij besluit van den heer staatsraad gouverneur der provincie van 26 ll., de samenstelling van den landstorm in de provincie Zeeland reeds is geregeld geworden, zijnde daarbij de opgeschrevenen voor den landstorm in Zeeland, ten bedrage van 20,874 man, ingedeeld in 19 bataillons, de bevelhebbers der bataillons voorloopig aangewezen en voorschriften gegeven omtrent de wapening en wapenoefeningen. In Middelburg zullen, volgens die bepaling, 2 bataillons, elk van 5 kompagnieën bestaan.

— Uit Liefkenshoek wordt onder dagteekening van den 28sten Januarij gemeld, dat, ofschoon alles in den omtrek rustig is, de Belgen het fort aan de Kruisschans al meer en meer versterken en verscheiden stukken tegen Liefkenshoek gerigt hebben.

— De Engelsche *Courier* ziet thans, zoo als wij vroeger reeds gemeld hebben, in den gang der diplomatie eene naderende beslissing der Belgische aangelegenheden te gemoet. Te dikwerf echter hebben wij door hem en andere engelsche bladen het einde dezer groote zaak aangekondigd gezien, dan dat wij er nu veel geloof aan kunnen hechten, en voor als nog houden wij het er voor, dat Frankrijk niet eerder met Engeland tot de oplossing van dit lang gerekt vraagstuk zal overgaan, voor dat de eerste mogendheid, zijne plannen in werking ziet gekomen. Er bestaat nog geene verwarring in Europa, of liever in de gehoorde wereld, genoeg, waarvan hetzelve zou kunnen gebruik maken, om zich, zonder gevaar, te kunnen vergrooten. Men behoeft de gevoelens der Fransche bladen van alle mogelijke kleur slechts te lezen, over de gebeurtenissen die thans in Portugal voorvallen, om hijn tot de zekerheid te komen, dat de loop van dat tegenwoordig onderkoning met het plan eener algemeene verandering van zaken in Europa in verband staat. De getrouwe bondgenoot der Porte doet zich hier wederom van zijne ware zijde kennen. De tusschenkomst van Rusland moet namelijk door diplomatische kunstkrepen worden tegen gehouden, tot dat misschien *Ibrahim* Konstantinopel zal bereikt hebben, en dan zal heer *il est trop tard* wederom een veel beteekenend gezegde zijn. *Ibrahim*, de Fransche en Engelsche staatkunde toegedaan, met eenen ondernemenden en krachtigen geest bezield, zou Rusland in het Oosten wel eens de handen vol kunnen geven, en zoo doende de Fransche propaganda in de hand werken, in derzelver uitzigten op Polen; Oostenrijk wordt thans gevlijd, om deszelfs oog op een gedeelte van Europisch Turkijen en de Zwarte Zee te vestigen, om het later des te gemakkelijker te kunnen ontrusten. Omtrent alle deze ontwerpen leze men de Kranenbat-bladen, voorts het hoofd-orgaan der Fransche propaganda, de [illegible]. Verneemt men dan Frankrijks uitzigten, uit de redevoeringen der wetgevende kamers en uit deszelfs dagbladen, heeft leeren kennen, dan moet men zich afvragen, of het valschheid of domheid van den Engelschen *Courier* is, wanneer hij voorgeeft: *dat er geene grondstoffen tot eenen oorlog in Europa meer voorhanden zijn.*

— In het huis der Representanten van de Vereenigde Staten van Amerika, is eene concept-wet voorgedragen, tot verandering van het tarief, dat thans zoo veel aanleiding tot misnoegen en oneenigheid geeft en Zuid Carolina heeft bewogen zich gezind te verklaren om zich van de Unie af te scheuren. De voorgestelde vermindering van het tarief moet den 1sten Februarij ingaan; zij betreft juist die artikelen, welke het meest in de zuidelijke staten worden gebruikt, en is zeer aanmerkelijk. Hieruit blijkt dus, dat men zich te Washington beijvert, om zoo mogelijk aan Zuid Carolina alle voorwendsel te benemen aan zijne gedane bedreiging te volvoeren, en zoo doende de gewenschte eendragt te behouden. Ondertusschen zal het te bezien staan, of dit genoegzaam zal wezen om de zuidelijke ontevredenen tot meer gematigde denkbeelden te brengen. Than zijn zij geweldig verbitterd. Zij hebben ook een senaat en een huis van representanten en een uitvoerend bewind opgerigt. Hun wetgevend ligchaam heeft eene commissie benoemd, om de laatste proclamatie van den President te onderzoeken, en deze heeft verklaard, dat dit stuk leerstellingen bevatte en eene strekking had, strijdig met de regten der staten en de vrijheden van het volk. Zij dreigt op hare beurt den President met dwangmiddelen en verklaart, dat het volk onherroepelijk besloten heeft om geweld met geweld te keeren, indien de troepen der Unie hunnen grond mogten betreden. De wetgevende magt heeft volgens het verslag van hare commissie bepaald, dat er toebereidselen tot eenen behoorlijken wederstand gemaakt zouden worden.

De gouverneur van Zuid-Carolina, *Robert Y Hayne*, heeft van zijnen kant ook eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij de ingezetenen waarschuwt tegen de taal en pogingen van den President, om hen van hunne ware verpligting af te trekken, en hen aanmaant, om zijne ijdele bedreigingen te verachten en de vrijheid van den Staat tegen zijne willekeurige maatregelen te verdedigen.

— In sommige gedeelten van Ierland en vooral in Kilkenny is de schrik voor de misnoegden zoo groot, dat men vreest geene gezworenen voor de aanstaande assises aldaar te kunnen bijeen brengen; ondertusschen zijn de gevangenissen vol van lieden, die naar hun vonnis wachten, waaronder velen, die zich aan de gruwelijkste geweldenarijen en moorden hebben schuldig gemaakt.

— Bij eene vrijwillige inschrijving is in Engeland de noodige som bijeen gebragt tot het uitrusten eener expeditie, om kapitein *Ross* en zijne togtgenooten te gaan opzoeken, die, zoo als bekend is, eene ontdekkings-reis naar den Noordpool ondernomen heeft en omtrent wiens lot men in eene bange onzekerheid verkeert.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30sten Januarij.

Het adres van antwoord van de tweede kamer der Wurtembergsche standen is den 26sten dezer den koning aangeboden; hetzelve is in eenen zeer gematigden toon vervat, en geeft van de zijde der vertegenwoordiging een bijzonder vertrouwen in de beschikkingen der staatsregering, en in de goede gevolgen, die uit eene volmaakte overeenstemming tusschen de wetgevende magten, moeten voortspruiten, te kennen.

Op den dag der opening der Keur-Hessische standen, den 26sten dezer, was geen voldoend aantal leden tegenwoordig, om de beraadslagingen te beginnen.

— In de zitting der Duitsche bondsvergadering van den 16den dezer, moest door de vertegenwoordigers der vrije stad Hamburg, eene belangrijke verklaring zijn afgelegd, omtrent het verdrag dat aanlangt door Hanover, ten aanzien van de handelsbetrekkingen, werd ter tafel gebragt. Daarbij, zoo het schijnt, wordt bijzonder aangedrongen, dat men het handelsverkeer der Duitsche staten aan de Oostzee gelegen, zoude bevorderen, en dat de middelen, welke daartoe strekken kunnen, voor 't minst even veel de aandacht der bondsvergadering verdienen, als de regeling der vrije vaart op de hoofdrivieren, die immers, wat den Rijn betreft, altijd aan zekere moeijelijkheden, door dat de mond dier rivier aan eene vreemde hatie behoort, is blootgesteld. De stad Hamburg vermeent dus, dat de handel langs de Oostzee, en bovenal langs de Elbe gedreven, door middel van binnenlandsch vertier, met name door het aanleggen van spoorwegen en andere behoort te worden bevorderd.

— Te Jena zijn op den 25 en 26sten dezer door de studenten der hoogeschool grove buitensporigheden gepleegd, en de rust niet eerder hersteld, dan nadat een detachement troepen de stad heeft bezet.

— Handelsberigten van Konstantinopel van den 8sten dezer ontvangen, bevestigen dat op den 2den aldaar een groote rijksraad werd gehouden, door den Sultan zelven gepresideerd, en dat met eenparige stemmen besloten was den ban, die in het vorige jaar tegen *Mehemet-Ali* en zijnen zoon werd uitgesproken, onder billijke voorwaarden op te heffen. De voornaamste dier voorwaarden zouden zijn, dat de onder-koning van Egijpte zich aan zijnen wettigen souverein onderwerp, in welk geval hij volgens zijnen wensch tot Basia van Syrien zoude benoemd worden. Dit verlof is middelijk zoo wel aan *Mehemet-Ali* als aan *Ibrahim* door Turksche kommissarissen medegedeeld. Intusschen verluiden deselfde berigten dat de Sultan alle zijne troepen zoo spoedig mogelijk [illegible] doet. Bijeenkomsten van weer der onderhandelingen geenen gewenschten uitslag zouden, eenen nieuwen strijd te kunnen wagen, [illegible] zijn, zoude die voorbeeld verijdeld worden, zeker. [illegible] Bosnien en onder de oude Janitzaren te Adria-

nopel eene bedenkelijke beweging had doen ontstaan. Indien zulks bevestigd wordt zoude de Sultan aan het grootste gevaar zijn blootgesteld, en wellijt in Konstantinopel zelve gebeurtenissen zien voorvallen, die hem van alle middelen van tegenstand beroofden. De gevolgen eener zoodanige omkeering van zaken zijn niet te berekenen, en het zoude de Europesche mogendheden moeite kosten, om het Turksche rijk staande te houden. Met dit al is men niet zonder hoop, dat *Ibrahim*-bassa alleen door tusschenkomst der diplomatie zal worden terug gehouden, en zijnen zegevierenden togt verder voort te zetten.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, 1 Februarij 1833.

				gebt
Nederlandsche	Werkelijke schuld, 2½ pCt.	f 43⅛	a 44⅛	44⅜
	Uitgestelde schuld.	- ⅛	à 1	
	Kasbiljetten.	- 16⅝	à P7⅛	17,7
	Amortisatie Syndicaat, 2½ pCt.	- 74½	à 76	75⅝
	Idem idem, 2½ pCt.	- 59½	à 60⅝	60⅜
	Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- 94	à 95⅛	94½
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- 99½	à 100	99⅞
	Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- 83⅝	à 84½	83⅞
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- 99⅛	à 100	99⅞
	Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- 85¾	à 86	85⅞
Frankrijk	inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	- 77	à 77½	77⅛
Rusland	Bij *Hope en Comp.* 5 pCt.	- 95⅞	à 95⅞	95⅝
	Bij dezelfde 1822, 5 pCt.	- 97	à 97½	97⅜
Spanje	Certific. Amst., 5 pCt.	- 57½	à 58½	58⅛
	Dezelfde 3 pCt.	- 36⅞	à 37½	37⅛
	Uitgestelde schuld.	- 8½	à 9	8⅝

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

VERKOOPING VAN SCHAARHOUT.

De Agent van het Domein te *Breda*, zal op Maandag den 11den Februarij 1833, 's morgens om 10 ure, ten Huize en Herberge van A. N. VAN GROENENDAAL, aan den Straatweg op den *Hitsenberg* onder *Gilze*, ten overstaan van den Heer Burgemeester dier Gemeente, publiek Verkoopen:

Twintig Raveelen SCHAARHOUT, in de Dominiale Bosschen onder *Gilze* en *Hyen*, breeder in de Aanplak-Billetten gespecificeerd.

De Kondition van Verkooping liggen ter lezing ten Kantore van den Agent, en zijn bij den Domeinale Plantagemeester *A. H. van Oorstal*, te Gilze, en den Boschwachter *J. J. van der Wee*, te Dongen, nadere informatien te bekomen.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

*** Door het MUZIK-GEZELSCHAP: *DE HARMONIE*, te *Breda*, zal op Dingsdag den 5den Februarij 1833, beginnende des avonds ten 6 ure, in de Zaal van den Schouburg aldaar, worden gegeven een CONCERT, ten voordeele *onzer in* Frankrijk *Gevangen gehouden wordende Landgenooten*.

De Intreeheffing of Entree is *f* 1,00, per Persoon.

*** P. C. N. DE RUITER, te *Breda*, maakt en reparteert alle soorten van PORTE-PIANO'S, welke van heden bij hem te bekomen zijn tot eenen civielen prijs, op de Haven, L. *C* 274, te *Breda*.

*** Benoodigd tegen Mei, een bekwame MEESTER-KNECHT, in eene Pottebakkerij, staande op de *Leur*, bij *Breda*, op voordeelige kondition; iemand hiertoe gezind zijnde, wordt verzocht zijn Naam en Woonplaats op te geven, *franco*, aan het adres A, bij de Uitgeversvrouw dezer Courant.

*** EDELOOF, Fransch en Nederduitsch Onderwijzer te *Hage Zwaluwe*, verlangt ten spoedigste een ONDERMEESTER, voorzien van de noodige Schoolschriften, belend het *Prinsen's* Leerwijze en die (den mooks) de Kandidaat kan waarnemen, op voorwaarden, *naar gelang der bekwaamheden*, terwijl er tevens bij hem gelegenheid is, een KWEEKELING, *op zeer matige prijs*, te kunnen plaatsen. Brieven *franco*.

*** De Geneesheer J. OPPENHEIM, van *Londen*, is wederom in deze Stad gerestaureerd met zijne uitmuntende Collectie van BRILLEN GLAZEN, voor alle gebreken der Gezigte voor Zwak en Dikzigtheid; hij heeft ook een soort van GLAZEN, welke hij zeer recommandeert en die den naam van *Perscopique* dragen; dezelve zijn aan de eene zijde hol, en aan de andere hol gelepen, zoodat, wanneer de stralen in het Glas vallen, zij zich in het midden-punt moeten concentreren, waardoor deze Glazen dus zeer geschikt zijn voor de conserva tie van het Gezigt, daar dezelve meer licht geven dan de gewone Glazen. De bovengenoemde Gezigtkundige behoeft hier niet bij te voegen zijne attestatien, waarmede hij van de beroemdste Oculisten en Professoren in dit land vereerd is geworden, daar dezelve volkomen genoeg bekend zijn. Bij verzoek de aandacht van het geëerde Publiek op het onderstaande, namelijk: alle diegenen, die gevoelen, dat zij niet meer in staat zijn, om schrift te lezen, zoodra zij het op hun *twintigste* Jaar kunnen doen, en dan nog weigeren om zich eene dubbelzijdige Bril te laten maken, zijn niet alleen vijanden van hen zelven, maar van de geheele Maatschappij, daar de Schrift ons zegt: *bemint uwen Naasten als U zelven*, en wanneer iemand zich-zelven niet acht, neemt men in 't algemeen aan, dat hij ook voor anderen niet nuttig kan zijn. Om te weten, of de oogen gezond zijn, neemt men eenig schrift om te lezen, en vindt men dat men op 12 duimen afstand gemakkelijk en zonder moeite lezen kan, zonder Bril, zoo heeft men geene Bril noodig; maar ondervindt men het tegendeel, zoo is het hoog tijd, om eene goede Bril aan te schaffen, daar alles wat men van het Gezigt verliest, men nooit weder terug krijgen kan.

Hij zal te spreken, of te ontbieden zijn in het Logement *den Gouden Leeuw*, bij den Heer *Wijnands* tot aanstaanden Woensdag.

*** UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR.

Een aanzienlijk HEERENHUIS, voorzien van onderscheidene spatieuse Beneden- en Boven-Kamers, Zolders, Koetshuis, Stallingen ruime Open Plaats, Pompen en voorts eenen zeer fraaije TUIN, gelegen te dezer Stede in de St. Janstraat Letter A, N°. 476, weleer bewoond zijnde geweest, door wijlen den Wel Ed. Gestrengen Heer en Mr. LEHEU, President der Regtbank van Eersten Aanleg alhier, enz. etz.

Het Huis is te bezigtigen van 's morgens 9 tot 11 uren, terwijl nadere informatien te bekomen zijn, bij den Wel Edelen Heer en Mr. VAN WEEL, te *Oosterhout*.

PUBLIEKE VERHURING.

In het Logement *het Hof van Holland*, in het *Kromhout*, even buiten de Stad *Dordrecht*, op Vrijdag den 22sten Februarij 1833, des voormiddags ten half twaalf ure, ten overstaan van Jonkheer W. GEVAERTS, Agent, belast met de Administratie der Domeinen van de Algemeene Nederlandsche Maatschappij, door het Ministerie van den Notaris SCHULTZ VAN HAEGEN, residerende te *Dordrecht*, voor den tijd van zes achtereenvolgende Jaren, aanvang nemende dadelijk na de approbatie:

Van de KOOLJERIJ, gelegen op den polder de *Tongplaat*, op de Kaart bekend voor N°. 30, bestaande in dezelfs geheelen omvang, uit 9 bunders 93 roeden 13 ellen GRIENDLANDEN en HUFT, benevens het KOOIHUIS en SCHUUR, staande op den Heuvel van gemelden Polder.

Informatien zijn te bekomen ten kantore van den Agent, te *Dordrecht*, in het Steegoversloot, en op den Polder zelven bij den tegenwoordigen Kooiman.

PUBLIEKE VERHURING.

In het Logement *het Hof van Holland*, in het *Kromhout*, even buiten de Stad *Dordrecht*, op Vrijdag den 22sten Februarij 1833, des middags ten twaalf ure, ten overstaan van den Notaris SCHULTZ VAN HAEGEN, voor den tijd van vijf Jaren, ingaande den eersten April 1833, van:

1ste Perceel. De HARTOG of MAARTENSPLAAT, gelegen voor het Veer van den Louiza-Polder, bestaande in 4 bunders 82 roeden 75 ellen RIETLAND, waarbij nog behoort, het Plaatje liggende tusschen dezelve Plaat, en de Buitengronden van den Louiza-Polder, bestaande in 1 bunder 12 roeden 83 ellen RIETLAND.

2de Perceel. Het BUITENLAND, langs den Zuidwaardschen Kadijk van den Louiza-Polder, bestaande in 14 bunders 43 roeden RIET en RUW-GORS.

Waarvan gedurende acht dagen voor de Verhuring zal aanwijzing gedaan worden.

Nader onderrigting bij den Heer LIPJES, te *Dordrecht*, en bij JACOB VAN HAM, Sluis- en Polderwachter op den Louiza-Polder.

*** UIT DE HAND TE KOOP, op aannemelijke voorwaarden, een net stuk van onder op de gemeente staande KOFFIJHUIS, waarin de Affaire sedert eenige Jaren is en nog met het beste succes wordt uitgeoefend; staande en gelegen in het beste gedeelte der Stad *Gorinchem*, te bevragen bij W. M. VAN HOOIDONK, te *Gorinchem*, en bij den Eigenaar D. BROEKHOVEN, te *Schiedam*. Brieven *franco*.

VERKOOPING.

Op Donderdag den 7den Februarij 1833, ten 10 ure voormiddags, op de Leege te *Rhaden*, ten overstaan van den Notaris W. K. VAN BREDA, van ruim 50 Kavels zware EIKEN- en MASTBOOMEN, te bevragen bij de Kinderen *Cornelis van Berkum* en *Cornelis Nooijens* aldaar.

*** Bij BROESE & COMP. te *Breda*, komt heden van de Pers:

MAGAZIJN VOOR DE REKENKUNST.

Een Tijdschrift hoofdzakelijk ten doel hebbende, de bevordering der gewone of Lagere Rekenkunst. *Vierde* deel, 4e Stukje.

De *Correspondenten* van dit Tijdschrift worden uitgenoodigd, hunne *bijdragen* en *oplossing* voor of op den 15e Februarij aanstaande, aan bovengemelden in te zenden.

Het veel succes wordt door bovengemelden gelieberaard:

HANDBOEK DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS, door M. *G. Dorn Seiffen*. Eerste deel, 2e druk (Oostersche volken.) . . . . . *f* 1,80
» » » Tweede deel 2e druk (Grieken.) » 2,40.
» » » Derde deel (Romeinen) . . . . » 3,60.
» » » Vierde deel (Middeleeuwen.) . » 4,60.

Het Vijfde deel of *Nieuwe Geschiedenis*, waarvan de druk reeds ver is gevorderd, zal dit voorjaar het licht zien.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.